

Nyt fra Blichermuseerne:**Blichermuseet på Herningsholm:**

1. juni - 30. sept. tir.- ons.- tor. 12-16, søn. 13-17. Besøg på andre tidspunkter ring 9626 1900 www.herningmuseum
Blicheregnens museum: Udstillinger: juni, juli og aug. man.- fre. 9-17, lør. - søn. 11-17, ring 8720 5030

Særudstilling om Hærvejen**Malvinas Hus Spentrup:** Udstillinger

1. april til 1. okt. lør. og søn. kl. 14-17. Fra 15. juni til 11. aug. også åbent tir. og ons. 14-17 tlf. 8647 7047

mail: bentogbirthe@mail.tele.dk

E Bindstouw i Lysgaard:

1. juni til 31. august, tirsdage til søndage fra kl. 10-17. Andet aftales med Ingrid Mortensen på tlf. 8666 7579 eller 8787 3838

En del af selskabets bogudgivelser kan købes på museerne.

Den nye Blicher-hjemmeside**På vandring med Blicher**

Hver dag citeres Blicher i aviser og tidsskrifter: I Politiken 17.3.2010 skriver Jørgen Lund i spalten SPROG:

FLERE OG FLERE GÅR på jagt, nu også kvinder. Men der har i de senere århundreder til stadighed hævet sig kritiske røster om den form for tidsfordriv. Den store forfatter og jæger Steen Steensen Blicher (1782-1848) måtte ligefrem rykke ud med et forsvar:

»Ethvert Menneske trænger til, og vil ufeilbarligen søge een eller anden Morskab, Leeg eller Tidsfordriv. Een elsker Musik, en An-

Bestyrelsen for Blicher-Selskabet

Formand: Operasanger Erik Harbo
 Næstformand: Lektor Helle Frisman
 Sekretær og kasserer: Kursusleder James Lerche
 Museumsdirektør Ulla Thyrring
 Museumsleder Hans Kruse
 Lektor Henrik Ljungberg
 Lektor Merete Møller Olesen
 Skuespiller Paul Hüttel
 Fuldmægtig Peder Porse
 Antal medlemmer:
 370 hustandstande omregnet til ca. 700 enkeltmedlemmer + institutioner.

Medlemsskab: Husstand 150 kr.
 Udland 175 kr, Institutioner: 200 kr.
 Giro-nr 409 0780 (reg. nr. 9570)
 Blicher-Selskabets adresse:
 Havelodden 64, 4000 Roskilde
 tlf/fax 46 37 39 20

mail: erik.harbo@mail.dk

Blichernoter udgives 2-3 gange årligt
 ISSN 1602-2742

Blicher på internet. Søg: Litteraturselskaber el. Arkiv for dansk litteratur
På vandring med Blicher

den Blomster, en Tredie Heste; men mange Flere elske Spil og Sviir, og overalt saadan Tidsmord, som spilder Søvn, Formue, Helbred og Sindsro; som er til Skade enten for dem selv, eller Andre, eller begge Dele. Er det da ikke bedre at vælge en saadan Leeg, som, uden at fornærme Nogen, gavner baade Legeme og Sjæl? Og hvilken skulde vel da kunne stilles over den, vi af Erfaring og med indlysende Grunde anprise - Jagten«. *Tidsmord* - et godt ord for misbrug af den tid, vi har til rådighed. Samtiden anbefalet.

BLICHERNOTER**MEDDELELSER FRA BLICHER-SELSKABET**

Marts 2010

redigeret af Erik Harbo

FORMANDEN HAR ORDET

Der foregik rigtig meget i året 2009, og på trods af krise i samfundet var der meget interesse at spore for den klassiske litteratur i de 52 litterære selskaber, som vi nu har i Danmark. Om to af de sidste nye selskaber orienterer vi i denne udgave af Noter, da begge forfattere, som det ville være synd at omtale som klassikere, havde stor interesse for Blicher.

Så afholder vi igen forårsarrangementet i Kompagnisalen i Lærerstandens Brandforsikrings flere hundrede år gamle bygning i Kompagnistræde. Men, – alt for få af vore medlemmer deltager. Kære medlemmer! Tag og mød op. Generalforsamlingen plejer at være afviklet hurtigt, der er ingen risiko for at blive valgt, da den slags forslag ifølge vore vedtægter skal afgives inden 1. jan. Vi har derfor indstillet to nye medlemmer til bestyrelsen til afløsning for to medlemmer, der stopper. Det kan man læse om inde i noter.

Ved generalforsamlingen vil Hans Kruse fortælle om arbejdet på Blicheregnens museum. Han er netop stoppet som leder af museet. Dernæst er der mulighed for at høre en af Danmarks fremragende pianister, professor John Damgaard, spille Roberts Schumanns *Kinderszenen*. Et vidunderligt romantisk værk af en af de store komponister, der i år ville være fyldt 200 år. Læs om Schumanns liv i Noter. John Damgaard er mangeårigt medlem af Blicher-Selskabet.

BLICHERNOTER indeholder

Formanden har ordet
 Generalforsamling. Årsberetning
 Ændring af vedtægter
 To nye bestyrelsesmedlemmer:
 lektor Dorrit Færk Møller
 museumsdir. Bent Bang Larsen
 Omtale af Povl Christensen udstilling i Roskilde Kunstforening
 Hvad skrev de om: *Stenen på Lyshøj*
 To nye litterære selskaber.
 200-året for *Robert Schumann*
 Hvad skrev Blicher om musik

Arrangementskalender:

Søndag 28. marts kl. 14. Fernisering på udstilling i Roskilde Kunstforening
 Povl Christensens originale træsnit til *De tre Helligaftener*.
 8. april kl. 19.30 Foredrag og oplæsning Roskilde Kunstforening
 14. april 2010 kl. 19.00 Generalforsamling i Kompagnisalen
 7. august Bogdag på Hald.
 15. september kl. 19.30 Golden Days arrangement i Bakkehuset. Blicher-Selskabet og Selskabet Bellman i Danmark
 21. September: Klassikerdagen på Københavns hovedbibliotek kl. 17.00 og kl. 19.30 på Frederiksberg Hovedbibliotek
 10. oktober Blicher-Selskabets årsfest

Husk forårsmødet 14. april kl. 19.00 i Kompagnisalen. Museumsleder Hans Kruse causerer. Professor John Damgaard spiller Robert Schumann

Beretning

Vi afholdt generalforsamling 15. april 2009 kl. 19.00 i *Kompagnisalen*, København.

Der var genvalg af Ulla Thyrring, Merete Møller Olesen, Helle Frisman og Peder Porse. Efter generalforsamlingen fortalte direktør ved Det danske studentehus i Paris Karl Ejby Poulsen om sin og hans hustrus oversættelse af 19 Blichernoveller til fransk, udgivet i foråret 2009 "Steen Steensen Blicher: *Récits*", på forlaget LES BELLES LETTRES, Collection les Classiques du Nord, 456 sider.

Derefter fortalte forfatter og skuespiller Torben Guldberg om sin bog *Teser om eksistensen af kærlighed* og læste udvalgte steder. Begge indslag var spændende også i Blicher-sammenhæng.

Vi skal ved denne generalforsamling sige farvel og dermed også tak to medlemmer af bestyrelsen, der holder op. Tidligere museumsdirektør Ulla Thyrring har ønsket at trække sig og give plads for Herning Museums nuværende direktør Bent Bang Larsen. Ulla har gennem mere end 35 år været medlem af bestyrelsen (tiltrådte i 1975) og har været en inspirerende arbejdskraft og deltaget i mange arrangementer.

Lektor Merete Møller Olesen, der tiltrådte i 2005, har ønsket at stoppe af private grunde. Hun har deltaget i vore møder og holdt foredrag og været med til at udbrede kendskabet til Blicher ikke mindst gennem sit arbejde som lektor.

Vi regner med at holde en god forbindelse til begge medlemmer. I stedet for Merete indtræder lektor Dorrit Færk Møller i bestyrelsen.

2009 var et travlt år for Blicher-

Selskabet. Blichernoter udkom i marts, september og i december.

Den 25. januar 2009 blev en ny stor hjemmeside til undervisningsbrug fra Blicheregnens Museum i Thorning og Herning Museum: *På vandring med Blicher* sat i gang. Det skete ved et stort arrangement i Thorning, hvor mere end 100 mødte frem. Undertegnede og Paul Hüttel bidrog til underholdningen.

Bag arbejdet med hjemmesiden stod bl.a. Finn Nielsen fra Herning sammen med Hans Kruse. Medlemmer af Blicher-Selskabets bestyrelse skrev en række artikler. Slå op på internettet på adressen: *På vandring med Blicher*

Tirsdag den 21. april afholdt Historisk Samfund for Viborgegnerne en fest på Niels Bugges kro i anledning af udgivelsen af *Frøkenen fra Hald*. Under serveringen af en pragtfuld historisk middag efter opskrifter fra Eneste barns mor Edel Helene Margrethe Moldrups kogebog fra 1770-erne holdt jeg et kort foredrag om bogen, og Eneste barns efterkommer Steen Vedel fortalte om slægten Braëm. Dorthe Kaldal, der har udskrevet den gamle kogebog havde givet forslag til de mange retter.

Ved årets bogdag på Hald Hovedgaard 8. august mødte selskabet op sammen med en række andre litterære selskaber. Jeg holdt et foredrag om Martin A. Hansen og grafikereren Povl Christensen i forbindelse med lanceringen af årets bog *De tre Helligaftener*.

Leve de nordiska klassikerna. Fra den 21. - 23. august 2009 deltog formanden sammen med andre litterære selskabers for-

Røverstuen. Kantate for kor

Vi har fået en henvendelse fra forfatteren Ingrid Mejer Jensen, der gerne vil gøre opmærksom på, at hun sammen med Lars Sømod har skrevet en kantate, der egner sig til opførelse med kor og solister, over Blichers *Røverstuen*. Novellen er forkortet, genfortalt og med 8 indlagte sange af Ingrid Mejer Jensen. Melodier og arrangementer er af Lars Sømod, og korværket blev skrevet til Sangerdyst fra kyst til kyst, Randers 2007. Randers kammerorkester medvirkede til opførelsen sammen med en række børne- og ungdomskor.

Værket er delt op i fem kapitler. Ingrid Mejer Jensen fortæller selv: "Jeg vil gerne gøre Blicher-Selskabet opmærksom på, at værket findes, og jeg håber, at det kunne være i Blicherselskabets interesse at bidrage til at bringe værket ud i verden og især ud til børn, da jeg tror, at det kunne være en underholdende måde at beskæftige sig med Blicher på: at opleve værket, drøfte historien og lære Blicher at kende fra hans mere letbenede, men stadig socialt engagerede og herligt humoristiske side. Især børn i det midtjyske, som vil genkende mange af de steder, hvor historien foregår, tror jeg kan blive optaget af værket".

Forfatteren Ingrid Mejer Jensen har udgivet bl.a. tre digtsamlinger på Gyldendal og skrevet mange tekster, der er blevet sat i musik: Gertrud eller prinsessen i tårnet, Silkeborg 1999, Requiem. En sang om tab og tro. Musik: Lars Sømod. 2000. Skabelsens 3. dag. Musik: Anthon Hansen. 2004. 4 sange til musi-

kalsk performance af Butch Lacy. 2007. Hun har arbejdet som lærer, konsulent og deltaget i udstillinger m.m. gennem årene.

Lars Sømod er organist og kantor ved Vor Frelses Kirke i København. Siden 2001 har han været dirigent for Jysk Akademisk Kor i Århus, et af byens ældste og mest traditionsrige kor. Koret har under hans ledelse sunget fortrinsvis nyere dansk musik og vandt både i 2003 og 2005 2. pris i den Internationale kor-konkurrence i Randers. Han har bl.a. komponeret Requiem. En sang om tab og tro. 2000 EH

Til vores medlemmer: Hvis der er et kor i jeres nærhed, der kunne opføre et sådant værk, synes jeg at I skulle formidle en forbindelse til Ingrid Mejer Jensen på mail ingridmejer@post.tele.dk eller Jyllandsgade 10, 8600 Silkeborg. Tlf. 86 82 68 70. Mobil: 21 44 12 68

Angående køb af bøger bedes man benytte november-bestillingslisten. Ring 4637 3920 eller mail til erik.harbo@mail.dk

Der Himmelberg på tysk kun 150 kr.

Récits Blicher på fransk 245 kr.

Frøkenen fra Hald 180 kr.

De tre Helligaftener 120 kr.

Blicher Noveller ill. af Mette Dreyer

Tilbud kun 200 kr.

Min Hjertelskede Ven, 90 kr.

Blicher-Blicher Noveller 150 kr.

Hans Hansen: Steen Steensen Blichers Barndom. Tilbud kun 50 kr.

Cd: St. St. Blicher: Trækfuglene 79 kr.

Video: Steen Steensen Blicher 130 kr.

Albøge: Blicher og Samfundet 100 kr.

enliebe und Leben (Chamisso).

Familien fik dog mange sorger, ikke mindst økonomiske. Clara fødte 8 børn, men tog alligevel på store turneer for at ernære familien. Schumann led livet langt af en manio-depressiv sygdom, der forværredes, når Clara var borte. Ikke desto mindre var han meget flittig, og vi kan opliste en lang række værker ud over sangene, nemlig klaverværkerne, ikke mindst fra hans unge år, fire symfonier, tre solokoncerter og meget kammermusik. Gennem årene søgte Schumann en række stillinger som kapelmester men uden den store succes.

I 1854 blev han efter et selvmordsforsøg indlagt på en sindssygeanstalt hvor han døde to år efter.

Kinderszenen op. 15 er komponeret i 1838. Det er et af Schumanns kendteste værker, og mange af de enkelte titler er lige så kendte som hans sange f. eks. *Der Dichter spricht* (*Digteren taler*).

Man har sagt "at dette værk, der ikke er for børn er et værk hvor barndommen bliver spejlet fra en voksens synsvinkel". Måske drømmer komponisten sig tilbage til en tidligere tid og et af stykkerne hedder da også *Träumerei* (*Drømmerier*).

Kinderszenen har fået stor historisk betydning for den romantiske genre. En betydning som ingen tidligere cyklus for klaver har haft.

Blicher nævner trods sin store musikaltet ikke Schumann i sin lille verdenshistorie *Min Tidsalder*, der går til 1842. Heller ikke Schubert opregnes noget sted i Blicherlitteraturen. Blicher holdt sig til Mozart, som var hans store helt.

Erik Harbo

Hvad skrev Blicher om musik i sin lille verdenshistorie *Min Tidsalder* apropos artiklen om Schumann

Eet Navn alleneste vil jeg nævne af disse Tonetrolde, Mozart, der, som den fra Underverdenen hjemvendende Orpheus, kan faae Stene til at rulle og Ører til at danse. – Han er en musikalsk Poet, og som saadan Stolkonge (gammel selskabsleg). – Hans Noder ere Bogstaver, romantiske Noveller, fuldproppede med Sjælshistorietter. Naar man for eksempel hører Musikken til Don Juan, saa har man deri hele Indholdet af Dramaet. Man kan gjerne tillukke Øjnene, og endda, naar man lukker Ørerne op, høre Alt hvad ellers af de fleste blot sees. – Mozart dannede mange dygtige Disciple, og mange andre ere gaaede ret pent paa egen Haand. Ja, ja! i de sidste Tider løbe og springe de fleste af dem Trampulin, Saltomortale, og brække nu og da Halsen, Violinens nemlig.

Ogsaa vi Danske have havt Compositores, og det udaf Velten: Kunzen, Kuhlau, Weyse har været af det Slags Tonedigtere, som blive ved at musicere efter Døden. Hartmann var ældre end disse; men hans Tonesætning til "Kong Christian stod ved højen Mast", den allene giver hans Navn lige Varighed med Danmarks.

Dette Land kan, hvad angaaer Leven-degjørelsen af det stumme Nodesprog, fremstille Virtuosi, som ikke behøve at krybe i skjul for dem syden for Elben.

mænd i en Nordisk konference på Biskops Arnö arrangeret af De Litterära Sällskapens Samarbetsnämnd i Sverige (DELS) i samarbejde med Foreningen Norden. (Se BN sept. 09)

25. august 2009 holdt Blicheregnens Museum i Thorning 30-års jubilæum. Det blev en festlig begivenhed, hvor alle sejl var sat til, med deltagelse af Museumsforeningen, museets personale og bestyrelse. Billedhuggeren Jens Erik Kjeldsens ny skulptur "Jyden" blev afsløret. Bagefter var der fest i forsamlingshuset, hvor Bente Sørensen bød velkommen. Her var middagen på Dorthe Kaldal Mikkelsens initiativ, opskrifter efter den tidligere omtalte kogebog, fremragende tilberedt af personalet på Vinderslev kro. Dertil var der fremstillet et meget smukt program med omtale af de mange retter.

Der var festtale ved dir. Niels M. Jensen og museumsdir. Christian Fischer, Silkeborg Kulturhistoriske Museum, hvorunder Blicheregnens Museum nu fungerer. Undertegnede holdt et kort foredrag om *Frøkenen fra Hald*. Der var hilsner fra mange. Samme aften åbnede en udstilling af 21 originale træsnit af Povl Christensen. Originalerne til de træsnit der er brugt i bogen *De tre Helligaftener*. Billederne tilhører Blichersamlingen i Malvinas hus i Spentrup og er oprindelig en foræring fra kunstneren til pastor H. C. Christensen i Spentrup (se BN sept 09).

På *Klassikerdagen* tirsdag 22. september 2009 deltog selskabet i et arrangement på Københavns Hovedbibliotek, hvor Martin A. Hansen blev fejret. Lektor Henrik Ljungberg deltog som repræsen-

tant for selskabet ved 100-års mindefesten i Strøby.

Årsfesten 11. okt. 2009 kl. 15 fandt også i år sted på Frederiksberg Slot i den gamle ridehal på Blichers 227. fødselsdag. Blicherprisen blev givet til forfatteren Anders Thyrring Andersen for hans store arbejde med at udgive Martin A. Hansens dagbøger tilbage i 1999 og for sit øvrige forskningsarbejde. Ved årsfesten var der selvfølgelig også oplæsning. Bag motiveringen stod dir. Johs. Riis, Gyldendal, Henrik Ljungberg og Helle Frisman. Paul Hüttel læste fra *De tre Helligaftener* og Erik Kühnau læste Martin A. Hansens novelle *Strudsen*. Formanden orienterede om årets bogudgivelse.

Andre arrangementer

9. februar arrangerede Det litterære Samråd et møde i Bakkehuset med indlæg af Søren Sørensen, Erik Harbo og Stig Holsting om Paludan-Müller, der fyldte 100 år.

14. november 2009 arrangerede Det litterære Samråd en festaften for Oehlenschläger i Møstings Hus med deltagelse af bl.a. formanden for samrådet forfatteren Søren Sørensen, Niels Kofoed og Erik Harbo (sang og guitar).

Ændring af vedtægter

Vores vedtægter har længe trængt til en revision. På indkaldelsen kan man læse, hvad det er, bestyrelsen ønsker ændret. Vedtægter er vedlagt disse Noter. Vi har gengivet den nye version, som vi håber bliver vedtaget. Den gamle version er tidligere udsendt sammen med indmeldelsen i Selskabet. EH

Præsentation af vore to nye bestyrelsesmedlemmer:

Her skriver Dorrit Færk Møller

om sig selv: Mit navn er Dorrit Færk Møller, jeg er lektor, cand. mag og underviser i dansk, psykologi og Theory of Knowledge (en slags videnskabsteori) på Birkerød gymnasium, HF og IB. Desuden underviser jeg på Folkeuniversitetet i dansk prosa efter år 2000. Specialet i dansk fik titlen *Eros og tragik, to læsninger i St. St. Blichers forfatterskab*. Hvis kurset ellers bliver oprettet, skal jeg undervise i Blichers fortællinger, også på Folkeuniversitetet i efteråret 2010.

Kort fortalt begyndte min Blicherfascination for 29 år siden omkring medio maj, og jeg var 19. En ung mand læste højt for mig af *Hosekræmmeren*:

Stundom (...) naar jeg vankede fjernt fra Menneskene og Mindesmærkerne om deres Puslen hernede, der i Grunden kun er Muldvarpeskud, som Tiden eller en og anden urolig Tamerlan engang jøvner med Jorden; naar jeg svævede hjertelet, frihedstolt som Beduinen, hvem intet Huus, ingen snævert begrændset Mark fængsler til Pletten, men som ejer, besidder Alt hvad han seer, som - ikke boer - men lysterer hvor han vil (...).

Det var ord som *Tamerlan*, *Beduinen* men også *Stundom* og ikke mindst *Den største Sorg i Verden*....Verden blev enorm og den tilbød et rum at være i. *Hosekræmmeren* var ham jeg kendte. Han var et billede, og han var kød og blod. Så var der fortællerens stemme, der pegede lige ind i den flertydighed, som er teenagerens verden.

Oplæseren forsvandt, og hvad der blev af ham er en helt anden historie.

Kort tid efter var *Hosekræmmeren* den første tekst vi havde for på universitetet, hos Jens Hougaard i teksthistorie på Nordisk Institut. I angst for at dumme mig for meget (kommer fra et ikke-akademisk hjem), gik jeg i arbejdslejr på Århus hovedbibliotek og læste samtlige tolkninger af *Hosekræmmeren* biblioteket kunne opbyde. Tilbage på universitetet stillede Hougaard et spørgsmål til teksten, jeg rakte fingeren op og Hougaard lyste op: *Ja, ja, jo, det hele lyder virkelig godt. Men kan du ikke sige det hele en gang til, og så lidt langsomt!* Det har jeg så haft rigelig anledning til som gymnasielærer.

Det der gør en helt svimmel er, at vi på den ene side ved, at vi (og dermed fortællingerne om os) er historisk bundne, og på den anden side er der Blicher, der med knap 200 år gamle tekster kaster lys ind i den modernitet, der er vores verden.

Som årene er gået er jeg blevet klar over, at Blicher nok er vores største forfatter. Hans raffinerede fortællekonstruktion gør, i kombination med en elegant sprogøkonomi, et velorganiseret plot og en autentisk stemme, at fortællingerne udvider sig og tilbyder så mange tolkninger, at man netop kan bevæge sig i mange retninger. Og netop fordi der aldrig gives entydige svar på vores eksistens, fremstår Blicher således også som en stor humanist, der maner til eftertanke.

Robert Schumann 200 år

I 200-året for den tyske romantiske komponist Robert Schumann har vi bedt professor John Damgaard om at spille klaverværket *Kinderszenen* ved forårsmødet den 14. april.

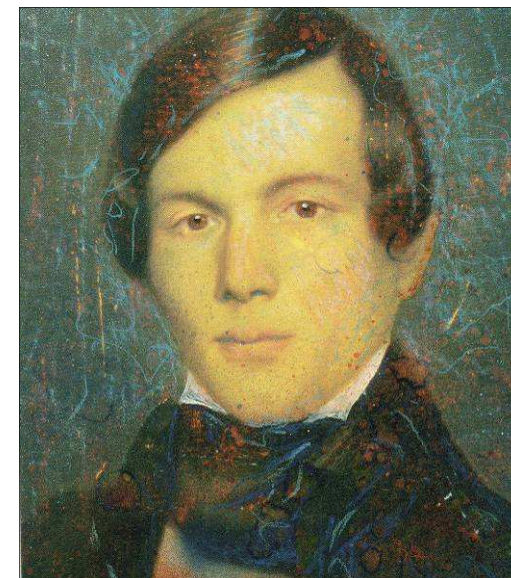
Når Robert Schumann litterært kan have interesse for Blicherlæsere, skyldes det denne komponists store interesse for liedgenren, der dyrkedes hans århundrede igennem af rigtig mange komponister, en genre, som senere inspirerede mange danske komponister til at skrive *lieder*: sange eller romancer, som man yndede at kalde dem i Norden. En speciel genre var cyklen: en samling af digte, ofte om et bestemt tema, og det var en genre, der interesserede Blicher. Tænk på *Trækfuglene*, 1838, der blev hans mest vellykkede og som også fandt komponister, men dog ikke er blevet gennemkomponeret i sin helhed.

Robert Schumann blev født i 1810. Faderen, der var boghandler, sørgede for at sønnen fik udviklet sit musikalske talent. Han studerede jura et stykke tid, men det var Leipzigs litteratur- og musikliv, der interesserede ham. I sine unge år sværmede han for litteraturen, inspireret af faderens erhverv som boghandler, men da han spillede klaver fra sit syvende år blev målet, at han ville være klavervirtuos. Han fik problemer med højre hånd, og det stoppede disse drømme. Det blev som komponist, at han slog igennem i Europa. Han debuterede i 1831 med en række klaverstykker.

Han grundlagde et par år efter med gode venner tidsskriftet "Neue Zeit-

schrift für Musik", der udkom i 10 år med ham som redaktør og meningsdanner.

Han giftede sig i 1840 med sin klaverlærers datter Clara Wieck, der debuterede som barn og fik en stor karriere som koncertpianist og også gæstede København. H.C. Andersen knyttede sig til familien, som han besøgte i Leipzig. Schumann komponerede fire digte af Andersen (i samlingen *Fünf Lieder für eine Singstimme und Klavier*, opus 40, 1840), der stadig synges meget i dag.

Schumann er i helt usædvanlig grad blevet liedens mester, en plads han må dele med Franz Schubert, hvis sange han beundrede og også lod sig inspirere af. 1840 kaldes Schumanns lied-år. I alt komponerede han mere end 240 sange. Det var i høj grad digtcykler han interesserede sig for, her blandt de to berømte *Dichterliebe* (Heinrich Heine) og *Frau-*

Bent Dupont, formand for Sandemose Selskabet skriver:

Sandemose Selskabet blev stiftet den 25. oktober 2008 med det formål at fremme kendskabet til Aksel Sandemoses forfatterskab – gennem afholdelse af møder og seminarer, ved at inspirere til forskning i forfatterskabet og ved udgivelsesvirksomhed. Sandemose Selskabet arbejder tæt sammen med Morsø Folkebibliotek om bibliotekets unikke samling af Sandemosiana.

Stiftelsesdatoen var ikke valgt tilfældigt – det var nemlig på dagen 75 år siden at Aksel Sandemoses hovedværk, *En flyktning krysser sitt spor*, udkom. Sandemose Selskabet har hjemsted på Mors, men alle interesserede kan optages som medlemmer.

Selskabets bestyrelse har lagt et ambitionsmål, som foreløbig hedder: Udgivelse af et hæfte Sandemosiana hvert år, et weekend-seminar hvert andet år, og som det sidste: At få revitaliseret Sandemosewebsiden – gjort den overskuelig, indbydende for såvel forskere som nysgerrige nybegyndere samt få den opdateret med nye artikler og ny viden.

Det sidste er *work in progress*, mens det er lykkedes at opfylde ambitionen om Sandemosiana. Hæfte 1 udkom i forbindelse med generalforsamlingen i 2009 og indeholdt to artikler som er identiske med de to foredrag ved den stiftende generalforsamling: Knud Sørensens *Om Sandemoses vej til debut*

og Bent Duponts *Tidlig kjente han Janteloven*. Bent Dupont er selskabets første formand. Hæfte 2 udkommer til generalforsamlingen i april 2010 og rummer bidrag af Hanne Dalgaard Sejersens og Sandemose-forskeren Steen Andersen.

I august 2009 afholdt selskabet med Folkeuniversitetscenteret Skærum Mølle sit første Sandemose-seminar. Mange i selskabets bestyrelse har på den ene eller anden måde haft aktier i de foregående 18 seminarer – en enkelt i dem alle: Knud Sørensen, som gennem mange år har været krumtappen i alle initiativer omkring Sandemoses forfatterskab.

Det var lykkedes selskabet at få Aksel Sandemoses søn, Jørgen Sandemose, til at deltage i seminaret og til at holde to forelæsninger. Jørgen Sandemose udgav i 2004 sin omstridte biografi om faderen: *Flyktningen. Aksel Sandemose - en biografi*. Heri fraskriver Jørgen Sandemose faderen enhver social kompetence, mens han omvendt er fuld af beundring for den bedste del af faderens produktion, som han leverer indsigtfulde analyser til. Jørgen Sandemoses to forelæsninger leverede spændende prøver på både de biografiske og analytiske aspekter. Ud over Jørgen Sandemose bød seminaret på indlæg af Gudrun Aspel, Peter Laugesen, Hanne Dalgaard Sejersens og Bent Dupont, og der var et fornemt musikalsk indslag af guitaristen Per Dybro Sørensen og seminartraditionen tro en udflugt i landskabet.

På baggrund af Bent Bang Larsens CV har jeg udarbejdet denne korte præsentation. Vi vil vende tilbage til ham i forbindelse med vigtige spørgsmål om bl.a. Blichermuseerne. EH.

Bent Bang Larsen, cand. mag. i middelalderarkæologi og kunsthistorie fra Århus Universitet, blev museumsdirektør for Herning Museum i 2004. Han afløste Ulla Thyrring.

Fra 1985 - 2004 var Bent Bang Larsen Museumschef for Sæby Museum og Arkiv. Tidligere var han ansat ved Institut for kunsthistorie, Aarhus Universitet og på Næstved Museum som formidler og arkæolog.

Han har en række bestyrelsesposter. Bl.a. i Fonden Realdanias videnspanel vedr. "Fremtidens herregård", sidder i bestyrelsen for Visit Herning/ Herning turistkontor, er formand for bestyrelsen for Herning kommunes Bygningsforbedringssudvalg, formand for bestyrelsen for Danske Slotte og Herregårde, medlem af museumsrådet for Ringkjøbing Amt, medlem af bestyrelsen for den selvejende institution refugiet Ørslev Kloster.

Bent Bang Larsen er meget interesseret i udviklingen af Blicher-forskningen, ikke mindst på museumsområdet.

Han har tidligere arbejdet med og skrevet om forfatterne Wied og Bang i bogen *Landskabet i kunsten*, – om kunstnere og forfattere i Østvendssyssel.

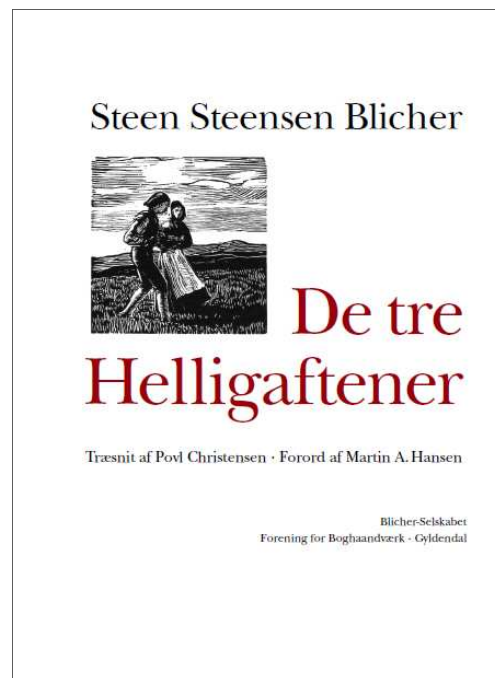
Omtale af Povl Christensen udstilling i Roskilde Kunstforening den 28. marts.

Efter at Povl Christensens originale træsnit, der er brugt i bogen *De tre Helligaftener*, har været udstillet i Thorning, udstilles de nu i Roskilde Kunstforenings regi fra den 28. marts.

Billederne tilhører Blichersamlingen i Malvinas hus i Spentrup og er oprindelig en foræring fra kunstneren til pastor H. C. Christensen i Spentrup.

Se den udsendte folder om udstillingen.

I forbindelse med udstillingen afholdes 8. april 2010 et foredrags- og oplæsningsarrangement kl. 19.30 i Roskilde. Pris for medlemmer af Blicher-Selskabet 30 kr.

Stenen på Lyshøj

I Sommeren 1882 kom der Planer op i flere Kredse i Viborg, om at rejse Blicher et Minde om Hundredaarsdagen for hans Fødsel, den 11. Oktober, Stedet maatte gerne være Lyshøj, da den laa i Blicheregnet. Mindesmærket skulde helst være en stor Natursten, Tilfældet kom her til Hjælp, idet der paa Marken til Gaarden Matt. Nr. 7 b af Bisballe som ejedes af Rasmus Christensen Kusk, var fundet en stor Sten, som godt kunde bruges. Det var dog nødvendigt at tildanne Stenen noget, der blev frahugget flere Læs. Saa var der Spørgsmaalet, hvordan saadan en Ka'el skulde transporteres, først brugte man en Blokvoan, den kunde ikke bære, saa forsøgte med Jernruller paa Planker, men Rullerne blev klemte flade, saa prøvedes med nogle sværere Ruller, og saa gik det ind over Markerne, til man naaede Vejen ved Lysgaard. Medens Stenen var paa Vejen maatte der holdes Vagt om Natten, for at ingen skulde komme til Skade. Da der naaedes til, hvor Vejen drejer, gik man over paa Marken Øst for Vejen, hertil var det gaaet nogenlunde rask, og det første Stykke her skred det ogsaa helt godt, men saa begyndte man at klodse op med Tømmer, højere og højere, for at komme Højde med Højens Top, da gik det meget langsomt frem, kun nogle faa Alen om Dagen. Stenen blev drevet frem med Spil. Pengene til Foretagendet var skaffet til Veje ved Indsamling, men de slog ikke til, en ny Indsamling maatte i Gang, saa Planen kunde fuldføres. Det var mest Omegnens Folk, som arbejdede her og nogle faa fra Viborg. Som Leder var antaget en Murermester Jensen fra Viborg, en meget

flink og human Arbejdsleder, der gjorde sig populær paa Egnen. Den Dag Stenen skulde rejses paa Højen var Jensen ikke rigtig glad, skulde Fyren gaa fra dem her, var det ikke morsomt. Der var boret Hul i Underliggeren og sat en Jernstang i, ligeledes var der boret Hul i den store Sten, som skulde gribe om Jernstangen, det gik, og Stenen stod godt. Underliggerstenen, som heller ikke var af de smaa, er taget paa Henrik Würts' Mark i Neder Hvam, og kørt til Højen af Vognmand Niels Just fra Dollerup. Den store Sten blev ved nøjagtige Maalinger, og ligeledes Vejninger og Maalinger af de afhuggede Stykker, takseret til at veje 38000 Pd., som den nu staaer. Dette Blicherminde paa sit høje Stade, kan ses paa meget lang Afstand.

Citat fra bogen Lysgaard Sogn ved Johan P. Hansen, Lysgaard (1935)

Præsentation af to nye litterære selskaber:

Landsforeningen Martin A. Hansen

"Landsforeningen Martin A. Hansen" blev stiftet d. 15. april 2009. På en generalforsamling i "Kirkeladen" ved Strøby kirke på Stevns blev vedtægterne godkendt og en bestyrelse nedsat.

I bestyrelsen sidder begge forfatterens børn, billedvæver og tidl. forstander Mette Lise Rössing og tidl. museumsleder og skribent Hans-Ole Hansen. Desuden sidder der bl.a. repræsentanter for Stevns kommune, Strøby menighedsråd og for den litterære forskning Anders Thyrring Andersen, Århus. Formand for bestyrelsen er tidl. gymnasirektor Ole Visti Petersen, Tåsinge.

Bestyrelsens første store opgave blev afholdelsen af Martin A. Hansens 100 årsdag d. 20. august. Det lykkedes at få sponsorering til dagen på 50 000.- kr., som gjorde at arrangementet kunne afholdes i Strøby kirke og i præstegårdsparken, hvor også en mindesten for forfatteren står opstillet.

Det blev en meget smuk dag på forfatterens fødeegn, med det fineste augustvejr og optræden med sang, oplæsning, fortælling, korsang og en række taler for ca. 150 menne-

Henrik Ljungbergs bog om Løgnere

sker."Landsforeningen Martin A. Hansen" er vokset til 152 medlemmer. I januar udkom foreningens nye folder med støtte fra DiBa Bank i St. Heddinge og omkring april lægges Landsforeningens hjemmeside www.martinahansen.dk på nettet. Hertil er der modtaget et større beløb fra Agnete Jensens Fond.

I 2009 og fortsat i 2010 har Landsforeningen udgivet en aktivitetskalender, der viser hvor stor interessen er for forfatterskabet.

Der er også udarbejdet et arkiv over foredragsholdere indenfor emnet Martin A. Hansen. Disse oplysninger vil blive tilgængelige på Landsforeningens hjemmeside eller kan skaffes hos: Mette Lise Rössing, Slagelse Landevej 115, 4242 Boeslunde – mail: roessing@mail.dk. Ligeledes kan henvendelse om medlemskab og ønske om foldere ske til samme adresse.

"Landsforeningen Martin A. Hansen" planer for det nye år vil blive offentliggjort efterhånden som de planlægges. Første arrangement er den ordinære generalforsamling torsdag d. 22. april 2010 kl. 19:00 i "Kirkeladen" ved Strøby kirke, Stevns.

Tegning af M.A. Hansen

Mette Lise Rössing